

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

მორატორიუმის ცალკეული ღონისძიების გაუქმების შესახებ

29 სექტემბერი, 2026 წელი

ქ. თბილისი

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია

მოსამართლე ქეთევან კურცხალია

სხდომის მდივანი ნინო კაკოჩაშვილი

მოვალე - შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექცია“

დირექტორი- მერაბ ჯიშიაშვილი

რეაბილიტაციის ზედამხედველი - ნანა ამისულაშვილი

მოთხოვნა - გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების გახსნა რეაბილიტაციის რეჟიმით

განმცხადებელი - საქართველოს ინფრასტრუქტურის სამინისტროს გამგებლობაში არსებული სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების - საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

მოთხოვნა - მორატორიუმის ცალკეული ღონისძიების გაუქმება

სასამართლომ ზეპირი მოსმენით განიხილა განცხადება და

გ ა მ ო ა რ კ ვ ი ა

2026 წლის 21 მაისს, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას განცხადებით მომართა შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ დირექტორმა და მოითხოვა შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ მიმართ, „რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის 43-ე, 44-ე და 47-ე მუხლების მიხედვით რეაბილიტაციის რეჟიმის გახსნის და ამავე კანონის 64-ე მუხლის თანახმად რეაბილიტაციის რეჟიმის გახსნის შემდგომ მოვალის მართვაში დატოვება.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2026 წლის 25 მაისის

განჩინებით შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექცია“-ს დაუდგინდა ხარვეზი და განჩინებაში მითითებული ხარვეზის გამოსასწორებლად, განესაზღვრა განჩინების გამოქვეყნებიდან 05 (ხუთი) სამუშაო დღის ვადა. 2026 წლის 28 მაისის განცხადებით შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“-ს მიერ აღმოფხვრილ იქნა დადგენილი ხარვეზი.

ამავე სასამართლოს, 2026 წლის 9 ივნისის განჩინებით შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ განცხადება დასაშვებად იქნა ცნობილი. შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ მიმართ გაიხსნა რეაბილიტაციის რეჟიმი. შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ დირექტორი, მერაბ ჯიშიაშვილი დარჩა მართვაში. შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ რეაბილიტაციის ზედამხედველად დაინიშნა გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსი - ნანა ამისულაშვილი.

2026 წლის 27 აგვისტოს, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას განცხადებით მომართა საქართველოს ინფრასტრუქტურის სამინისტროს გამგებლობაში არსებული სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების - საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წარმომადგენელმა და სასამართლოს წინაშე იმუამდგომლა:

1. გაუქმდეს კანონის 55-ე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მორატორიუმის ღონისძიება იმ ნაწილში, რომელიც ვრცელდება საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მონაწილეობით, მათ შორის შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ მიმართ მიმდინარე საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოებაზე და დეპარტამენტს მიეცეს აღნიშნული საარბიტრაჟო წარმოების შეუფერხებლად გაგრძელებისა და დავის არსებითად გადაწყვეტის შესაძლებლობა.

2. მიმდინარე საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოებასთან მიმართებით დეპარტამენტის საპროცესო უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების ეფექტიანი დაცვის მიზნით, არ გავრცელდეს მორატორიუმის სამართლებრივი შედეგები იმ მოცულობით, რომელიც ხელს შეუშლის დეპარტამენტის მიერ აღნიშნულ საარბიტრაჟო წარმოებასთან დაკავშირებული საპროცესო უფლებების განხორციელებას.

აღნიშნული მოთხოვნა 2026 წლის 23 სექტემბრის კრედიტორთა კრებაზე დაზუსტდა და ჩამოყალიბდა შემდეგი სახით - მიმდინარე საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოებასთან მიმართებით დეპარტამენტის საპროცესო უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების ეფექტიანი დაცვის მიზნით, არ გავრცელდეს მორატორიუმის სამართლებრივი შედეგები საარბიტრაჟო დავასთან დაკავშირებით სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებებზე(კრედიტორთა კრების ოქმი 14:35:23).

3. საარბიტრაჟო წარმოების გაგრძელების ეფექტიანობისა და დეპარტამენტის კრედიტორული ინტერესის დაცვის მიზნით, გამოყენებულ იქნეს კანონის 57-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შესაბამისი დამატებითი მორატორიუმის ღონისძიება, რათა საარბიტრაჟო დავის მიმდინარეობის პერიოდში არ შეიქმნას მოვალის ქონებრივი მასის ისეთი შემცირების ან განკარგვის შესაძლებლობა, რომელიც არსებითად დააზიანებს დეპარტამენტის მოთხოვნის დაცვის შესაძლებლობას.

განცხადება ეყრდნობა შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს - თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2026 წლის 9 ივნისის განჩინებით შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ მიმართ გაიხსნა რეაბილიტაციის რეჟიმი. აღნიშნული განჩინების გამოტანამდე საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის (შემდგომში დეპარტამენტი) მონაწილეობით უკვე მიმდინარეობდა საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოება, რომლის ერთ-ერთი მხარეა შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექცია“. შესაბამისად, მოვალის მიმართ რეაბილიტაციის რეჟიმის გახსნის მომენტისათვის, მხარეთა შორის არსებულ დავას, უკვე განიხილავდა საერთაშორისო არბიტრაჟი არბიტრაჟის პროცედურული ნორმების შესაბამისად. არსებული დავა უკვე გადაცემული იყო საერთაშორისო არბიტრაჟისათვის.

ამდენად, მოვალისთვის რეაბილიტაციის რეჟიმის გახსნამდე ცნობილი იყო როგორც მის მიმართ მიმდინარე საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოების, ისე აღნიშნულ წარმოებასთან დაკავშირებით დეპარტამენტის მიერ დაყენებული მნიშვნელოვანი მოცულობის მოთხოვნებისა უზრუნველსაყოფად სასამართლოს მიერ გამოყენებული ღონისძიებების არსებობა. მიუხედავად აღნიშნულისა, დეპარტამენტს არ მიუღია ინფორმაცია მოვალის მიმართ გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების დაწყებისა და რეაბილიტაციის რეჟიმის გახსნის შესახებ. დეპარტამენტისთვის ასევე არ ყოფილა ცნობილი თავის მიერ საარბიტრაჟო წარმოებაში დაყენებული მოთხოვნების რეაბილიტაციის პროცესში ასახვისა და მათი სტატუსის შესახებ.

შესაბამისად, შექმნილია ვითარება, როდესაც, ერთი მხრივ, დეპარტამენტს არ ეცნობა მისთვის ცნობილი კრედიტორული ინტერესის მქონე პირის მიმართ დაწყებული რეაბილიტაციის წარმოების შესახებ და მისთვის გაურკვეველია, როგორ და რა სტატუსით არის გათვალისწინებული რეაბილიტაციის პროცესში საარბიტრაჟო წარმოებაში დაყენებული მისი მოთხოვნები, ხოლო, მეორე მხრივ, მოვალე ითხოვს ამავე მოთხოვნების დასაცავად სასამართლოს მიერ გამოყენებული უზრუნველყოფის ღონისძიებების გაუქმებას.

„რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის 55-ე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტის თანახმად, რეაბილიტაციის რეჟიმის გახსნის შედეგად ჩერდება გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების დაწყებამდე აღძრული, გადახდისუუნარობის მასის წინააღმდეგ მიმართული დავების განხილვა, მათ შორის, არბიტრაჟში. თუმცა კანონმდებელი აღნიშნულ შეზღუდვას აბსოლუტურ ხასიათს არ ანიჭებს. ამავე კანონის 58-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, კრედიტორი ან სხვა

დაინტერესებული პირი უფლებამოსილია დასაბუთებული განცხადებით მოითხოვოს მორატორიუმის ცალკეული ღონისძიების გაუქმება.

კერძოდ, სასამართლო უფლებამოსილია გააუქმოს 55-ე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მორატორიუმი, თუ საქმე არბიტრაჟის პროცედურული ნორმების შესაბამისად - განიხილება და მორატორიუმის შენარჩუნებით ზიანი ადგება განმცხადებლის კანონიერ ინტერესებს, მათ შორის, უარყოფითი გავლენა აქვს მის საპროცესო უფლებებზე. მოცემულ შემთხვევაში აღნიშნული სპეციალური ნორმის გამოყენების წინაპირობები სახეზეა. დავა რეაბილიტაციის რეჟიმის გახსნამდე უკვე მიმდინარეობდა საერთაშორისო არბიტრაჟში. ამასთან, მორატორიუმის შენარჩუნება დეპარტამენტის კანონიერ და საპროცესო ინტერესებზე პირდაპირ უარყოფით გავლენას ახდენს, რადგან იგი აფერხებს საარბიტრაჟო პროცედურული ნორმების შესაბამისად უკვე დაწყებული საარბიტრაჟო წარმოების გაგრძელებას და შესაბამისად მხარეთა შორის არსებული დავის არსებითად გადაწყვეტასა და დეპარტამენტის მიერ დაყენებული მოთხოვნების სამართლებრივი საფუძვლისა და მოცულობის საბოლოოდ განსაზღვრას.

საარბიტრაჟო წარმოების გაგრძელების მიზანია მხარეთა შორის არსებული დავის არსებითად განხილვა და დეპარტამენტის მიერ დაყენებული მოთხოვნების არსებობის, სამართლებრივი საფუძვლისა და ოდენობის განსაზღვრა. შესაბამისად, მორატორიუმის გაუქმება მიმდინარე არბიტრაჟის მიმართ არ ანიჭებს დეპარტამენტს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ქონებრივ უპირატესობას და თავისთავად არ იწვევს გადახდისუუნარობის მასიდან დეპარტამენტის მოთხოვნის დაკმაყოფილებას.

მოცემულ შემთხვევაში მორატორიუმის შენარჩუნების შედეგად დეპარტამენტისთვის წარმოშობილი ზიანი კონკრეტული და რეალურია. დეპარტამენტი ერთდროულად აღმოჩნდა მდგომარეობაში, როდესაც: შეჩერებულია ან შეჩერების რისკის ქვეშ ექცევა უკვე დაწყებული საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოება; მისთვის უცნობია რეაბილიტაციის პროცესში მისი მოთხოვნების სტატუსი და მოცულობა; მას არ მიეცა შესაძლებლობა რეაბილიტაციის წარმოების დაწყებისთანავე დაეცვა საკუთარი კრედიტორული ინტერესები.

კანონის 57-ე მუხლი სასამართლოს ანიჭებს უფლებამოსილებას, კრედიტორის ან სხვა დაინტერესებული პირის დასაბუთებული განცხადების საფუძველზე გამოიყენოს დამატებითი მორატორიუმის ღონისძიებები, მათ შორის, მოვალეს შეუზღუდოს ან აუკრძალოს ქონების განკარგვა, მისი გასხვისება ან უფლებრივად დატვირთვა, აგრეთვე გამოიყენოს სხვა ღონისძიება, რომელიც კონკრეტული - გადახდისუუნარობის საქმის გარემოებებიდან გამომდინარე მიზანშეწონილია. აღნიშნული ნორმები ერთობლიობაში მიუთითებს, რომ კანონმდებლის მიზანია ინდივიდუალური კრედიტორის მიერ მოვალის ქონებიდან უპირატესი დაკმაყოფილების შეზღუდვა და არა ისეთი მდგომარეობის შექმნა, როდესაც მნიშვნელოვანი კრედიტორული მოთხოვნა ყოველგვარი ეფექტიანი სამართლებრივი დაცვის გარეშე რჩება. მოცემულ შემთხვევაში ეს გარემოება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია: მოვალე ითხოვს დეპარტამენტის საარბიტრაჟო მოთხოვნების დასაცავად გამოყენებული ღონისძიებების გაუქმებას მაშინ, როდესაც

დეპარტამენტისთვის არც კი არის ცნობილი, რა სტატუსით არის მისი მოთხოვნები გათვალისწინებული რეაბილიტაციის პროცესში. შესაბამისად, დეპარტამენტის პოზიციით, მიმდინარე საერთაშორისო საარბიტრაჟო დავის მიმართ მორატორიუმის მოქმედების მოხსნა უნდა მოიცავდეს იმ მოცულობის საპროცესო დაცვის უზრუნველყოფასაც, რომელიც აუცილებელია საარბიტრაჟო წარმოების ეფექტიანად გაგრძელებისა და მისი შედეგის პრაქტიკული მნიშვნელობის შესანარჩუნებლად. წინააღმდეგ შემთხვევაში შეიძლება შეიქმნას ვითარება, როდესაც დეპარტამენტს ფორმალურად მიეცემა არბიტრაჟის გაგრძელების შესაძლებლობა, თუმცა ამ წარმოების შედეგის ეფექტიანობის დასაცავად არსებული სამართლებრივი მექანიზმი გაუქმდება და დეპარტამენტის მნიშვნელოვანი მოცულობის მოთხოვნა დარჩება რეალური ქონებრივი დაცვის გარეშე.

აღნიშნულ განცხადებაზე რეაბილიტაციის ზედამხედველის მიერ წარმოდგენილი იქნა პოზიცია. რომლის თანახმადაც რეაბილიტაციის ზედამხედველი ეთანხმება განცხადების პირველი და მეორე პუნქტებით დაყენებულ მოთხოვნებს, ხოლო არ ეთანხმება მესამე პუნქტით მოთხოვნილი დამატებითი მორატორიუმის ღონისძიებების გამოყენებას, შემდეგ გარემოებათა გამო:

რეაბილიტაციის ზედამხედველი არ ეწინააღმდეგება კანონის 55-ე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მორატორიუმის ღონისძიების გაუქმებას კონკრეტულად მიმდინარე საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოების ნაწილში, ასევე არ ეწინააღმდეგება დეპარტამენტის მიერ ამ წარმოებაში მისი საპროცესო უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების სრულად განხორციელებას. საქმე შეეხება უკვე მიმდინარე, განსაკუთრებულად კომპლექსურ საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოებას. სწორედ საქმის მოცულობის, ფაქტობრივი და სამართლებრივი სირთულის, წარმოებაში უკვე განხორციელებული მნიშვნელოვანი საპროცესო მოქმედებებისა და მასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ხარჯების გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია, რომ მორატორიუმმა ხელი არ შეუშალოს ამ კონკრეტული საარბიტრაჟო საქმის გაგრძელებას და არსებითად დასრულებას. აღნიშნული მიდგომა შეესაბამება თავად რეაბილიტაციის ინტერესსაც. საარბიტრაჟო დავის გაურკვეველი ვადით შეჩერება არა მხოლოდ დეპარტამენტის, არამედ მოვალისა და მთლიანად გადახდისუუნარობის მასის ინტერესებისთვისაც არ არის სასურველი, ვინაიდან აუცილებელია დავის შედეგის განსაზღვრა და შესაბამისად იმ შესაძლო მოთხოვნის მოცულობის დადგენა, რომელიც შეიძლება არსებობდეს მოვალის მიმართ. გარდა ამისა შეუძლებელი იქნება კრედიტორთა რეესტრში აღნიშნული მოთხოვნის განხილვა მისი კომპლექსურობიდან გამომდინარე, ფაქტიურად რეაბილიტაციის ზედამხედველი უნდა ჩადგენს არბიტრაჟის როლში, საქმე გამოიკველიოს საფუძლიანად და მიიღოს გადაწყვეტილება ვალდებულების არსებობაზე. თუმცა აღნიშნული საარბიტრაჟო დავა ნებისმიერ შემთხვევაში იქნება გათვალისწინებული რეაბილიტაციის გეგმაში, როგორც სამომავლო მნიშვნელოვანი ფაქტორი. შესაბამისად, რეაბილიტაციის ზედამხედველი მხარს უჭერს დეპარტამენტის განცხადების პირველი და მეორე პუნქტების დაკმაყოფილებას იმ ფარგლებში, რა ფარგლებშიც ისინი დაკავშირებულია აღნიშნული კონკრეტული საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოების გაგრძელებასთან.

დეპარტამენტის განცხადების მესამე პუნქტით მოთხოვნილია კანონის 57-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დამატებითი მორატორიუმის ღონისძიებების გამოყენება იმ მოტივით, რომ საარბიტრაჟო წარმოების მიმდინარეობის პერიოდში თავიდან იქნეს აცილებული მოვალის ქონებრივი მასის ისეთი შემცირება ან განკარგვა, რომელმაც შესაძლოა დეპარტამენტის მოთხოვნის დაკმაყოფილების შესაძლებლობას საფრთხე შეუქმნას. უპირველესად, კანონის 57-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დამატებითი შეზღუდვის დაწესების საჭიროება არ არსებობს, რადგან რეაბილიტაციის მიმდინარე ეტაპზე მოვალის ქონებრივი მასა უკვე იმყოფება კანონით დადგენილი ზედამხედველობის რეჟიმში. რეაბილიტაციის გეგმის დამტკიცებამდე შპს „სავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ რეაბილიტაციის ზედამხედველს წარმოადგენს გადახდისუუნარობის პრაქტიკოსი ნანა ამისულაშვილი, ხოლო კანონის შესაბამისად ისეთი გარიგებები, რომლებიც ეხება კომპანიის ქონების განკარგვას და სცდება მიმდინარე ჩვეულებრივ სამეწარმეო საქმიანობას, ვერ განხორციელდება რეაბილიტაციის ზედამხედველის კონტროლის გარეშე. ამგვარად, დეპარტამენტის მიერ დასახელებული რისკი - თითქოს მოვალემ შესაძლოა თავისუფლად გაასხვისოს ან სხვაგვარად განკარგოს ქონებრივი მასა და ამით კრედიტორის ინტერესები დააზიანოს - უკვე გამორიცხულია მოქმედი რეაბილიტაციის რეჟიმით და ზედამხედველის კანონით განსაზღვრული უფლებამოსილებებით. დამატებითი შეზღუდვა, შესაბამისად, არა მხოლოდ დუბლირებას გაუკეთებს უკვე მოქმედ სამართლებრივ დაცვის მექანიზმს, არამედ რეალურად მნიშვნელოვან ზიანს მიაყენებს თავად რეაბილიტაციის პროცესს. ასევე დამატებითი შეზღუდვა კომპანიას ხელს შეუშლის ტენდერებში მონაწილეობაში აღნიშნული გარემოება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია წინამდებარე საქმეში. უახლოეს პერიოდში მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი სახელმწიფო შესყიდვების გამოცხადება საავტომობილო გზების საზედამხედველო მომსახურების სფეროში, რომელშიც მოვალის მონაწილეობა მისი საქმიანობის გაგრძელებისა და წარმატებული რეაბილიტაციისათვის არსებით მნიშვნელობას ატარებს. ამ მიმართულებით უკვე განხორციელებულია საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ბაზრის კვლევა და ინტერესის გამოხატვის პროცედურები. საუბარია გზების რეაბილიტაციისა და სხვა მნიშვნელოვანი ინფრასტრუქტურული სამუშაოების საზედამხედველო მომსახურებაზე, რომლის შესასრულებლად საჭიროა შესაბამისი სპეციალიზებული გუნდი და მნიშვნელოვანი პროფესიული რესურსი. მოვალისათვის ასეთი ტენდერების მოგება წარმოადგენს რეაბილიტაციის რეალურ ეკონომიკურ საფუძველს - ახალი კონტრაქტების მოპოვება ნიშნავს მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელებას, შემოსავლების გენერირებას, კომპანიის ღირებულების შენარჩუნებას და საბოლოოდ კრედიტორთა მოთხოვნების დაკმაყოფილების შესაძლებლობის ზრდას. სახელმწიფო შესყიდვებში მონაწილეობისათვის კი კომპანიას შეიძლება დასჭირდეს საბანკო გარანტიების წარდგენა. საბანკო გარანტიის მიღებისას ბანკმა შეიძლება მოითხოვოს კომპანიის ქონების გამოყენება შესაბამისი უზრუნველყოფისათვის. თუ სასამართლო დეპარტამენტის მესამე მოთხოვნის საფუძველზე დააწესებს დამატებით შეზღუდვებს ქონების დატვირთვაზე ან მის გამოყენებაზე, კომპანიას შეიძლება პრაქტიკულად მოესპოს ასეთი გარანტიების მიღების შესაძლებლობა და, შესაბამისად, ვერ

მიიღოს მონაწილეობა იმავე საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ გამოცხადებულ ტენდერებში. ეს შექმნის პარადოქსულ შედეგს: ერთი მხრივ, მიმდინარეობს კომპანიის რეაბილიტაცია მისი სიცოცხლისუნარიანობის შენარჩუნებისა და საქმიანობის გაგრძელების მიზნით, ხოლო მეორე მხრივ, დამატებითი შეზღუდვით კომპანიას წაერთმევა სწორედ ის ინსტრუმენტი, რომლის საშუალებითაც შეუძლია ახალი შემოსავლების მიღება და რეაბილიტაცია. მით უფრო, რომ მოქმედი რეჟიმის პირობებში ნებისმიერი ასეთი ქმედება განხორციელდება რეაბილიტაციის ზედამხედველის კონტროლის ქვეშ, შესაბამისად, კრედიტორთა ინტერესების დასაცავად დამატებითი აკრძალვა აუცილებელი არ არის. რეაბილიტაციის პროცესის ბუნებიდან გამომდინარე, ქონების დაცვა არ შეიძლება გაიგივდეს ქონების ეკონომიკური გამოყენების აკრძალვასთან. რეაბილიტაციის მიზანი სწორედ ის არის, რომ ქონება და სხვა საწარმოო რესურსები გამოყენებულ იქნეს ისეთი ეკონომიკური საქმიანობისათვის, რომელიც ზრდის მოვალის შემოსავლებსა და კრედიტორთა დაკმაყოფილების პერსპექტივას. გარდა ამისა 57-ე მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტთან დაკავშირებული მოთხოვნა არ არის კონკრეტიზებული, ასევე ბუნდოვანია დეპარტამენტის მოთხოვნა კანონის 57-ე მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტის გამოყენების ნაწილში. დეპარტამენტი არ მიუთითებს, კონკრეტულად რა დამატებითი ღონისძიების გამოყენებას ითხოვს სასამართლოსგან, რა ქმედება უნდა აკრძალოს მოვალეს, რა ფარგლებით და რა ვადით უნდა გავრცელდეს ასეთი შეზღუდვა და კონკრეტულად რა რისკის პრევენციას ემსახურება იგი. იმისათვის, რომ სასამართლომ კონკრეტული შეზღუდვა დააწესოს, უნდა იყოს ნათლად განსაზღვრული, რა ღონისძიებაა მოთხოვნილი, რა კონკრეტული საფრთხე არსებობს, რატომ არ არის საკმარისი უკვე მოქმედი რეაბილიტაციის სამართლებრივი რეჟიმი და რამდენად პროპორციულია მოთხოვნილი ღონისძიება იმ ზიანთან მიმართებით, რომელიც მისმა გამოყენებამ შეიძლება მიაყენოს მოვალის საქმიანობასა და რეაბილიტაციის პერსპექტივას.

„რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის 58-ე მუხლის მე-6 ნაწილის თანახმად - მორატორიუმის ცალკეული ღონისძიებების გაუქმების შესახებ განცხადებას სასამართლო განიხილავს ზეპირი მოსმენის გარეშე, მისი შეტანიდან 5 დღის ვადაში. თუ განმცხადებელი არის კრედიტორი ან სხვა მესამე პირი, სასამართლო ვალდებულია დანიშნოს ზეპირი მოსმენა აღნიშნულის გათვალისწინებითა და საკითხის განხილვის მიზნით კრედიტორთა კრება მოწვეულ იქნა 2026 წლის 23 სექტემბერს, 14:00 საათზე.

როგორც უკვე აღინიშნა, განმცხადებლის მიერ დაზუსტდა მეორე მოთხოვნა, რის შემდეგაც ნანა ამისულაშვილმა - დააფიქსირა პოზიცია და დაეთანხმა მხოლოდ განცხადების პირველ მოთხოვნას, მე-2 და მე-3 მოთხოვნას არ დაეთანხმა.

სასამართლო, საქმეში წარმოდგენილი მასალების გაცნობისა შედეგად მივიდა დასკვნამდე, რომ შუამდგომლობა უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, შემდეგ გარემოებათა გამო:

„რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის 1-ლი ნაწილით, გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების დაწყების საფუძველია მოვალის გადახდისუუნარობა ან მოსალოდნელი

გადახდისუუნარობა. გადახდისუუნარობის საქმის წარმოება იწყება რეაბილიტაციის ან გაკოტრების რეჟიმის გახსნის მოთხოვნით გადახდისუუნარობის შესახებ განცხადების სასამართლოში შეტანით.

ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, გადახდისუუნარობის საქმის წარმოება შეიძლება განხორციელდეს ა) რეაბილიტაციის რეჟიმით. ბ) გაკოტრების რეჟიმით.

ამავე კანონის პირველი მუხლის თანახმად, ამ კანონის მიზანია კრედიტორთა მოთხოვნების კოლექტიური დაკმაყოფილება რეაბილიტაციის მიღწევით, ხოლო რეაბილიტაციის მიღწევის შეუძლებლობის შემთხვევაში - გადახდისუუნარობის მასის რეალიზაციით მიღებული თანხების განაწილებით.

განსახილველ შემთხვევაში მიმდინარეობს რეაბილიტაციის რეჟიმი. გადახდისუუნარობის შესახებ განცხადების დასაშვებად ცნობისა და რეაბილიტაციის რეჟიმის გახსნის თაობაზე სასამართლოს განჩინების გამოტანისთანავე ავტომატურად: ა) ჩერდება მოვალის ქონების წინააღმდეგ მიმდინარე იძულებითი აღსრულების ღონისძიებები, ხოლო იძულებითი აღსრულების ახალი ღონისძიებების დაწყება აღარ დაიშვება; ბ) ჩერდება და აღარ დაიშვება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული აღსრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები (საგადასახადო გირავნობა, იპოთეკა და სხვა), ასევე ჯარიმისა და საურავის დარიცხვა/გადახდა, ხოლო აღსრულების უზრუნველყოფის ახალი ღონისძიებების დაწყება არ დაიშვება, გარდა საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით სასამართლოს მიერ გადახდისუუნარობის შესახებ განცხადების დასაშვებად ცნობისა და რეაბილიტაციის/გაკოტრების რეჟიმის გახსნის თაობაზე სასამართლო განჩინების გამოტანის შემდეგ წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების დაფარვის მიზნით განხორციელებული ღონისძიებებისა; გ) ჩერდება და არ დაიშვება კრედიტორის დაკმაყოფილება უზრუნველყოფის საგნიდან, გარდა ამ კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა; დ) არ დაიშვება დივიდენდის განაწილების, საწარმოს რეორგანიზაციისა და ლიკვიდაციის შესახებ გადაწყვეტილების მიღება; ე) არ დაიშვება გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების დაწყებამდე წარმოშობილი ვალდებულებების შესრულება, ახალი ვალდებულებების აღება, გადახდის ახალ პირობებზე შეთანხმება და მათი უზრუნველყოფა, გარდა ამ კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა; ვ) ჩერდება გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების დაწყებამდე წარმოშობილ ვალდებულებებზე პროცენტის გადახდა. ამასთან, მორატორიუმით არ ჩერდება პროცენტის დარიცხვა, რომელიც გათვალისწინებულ უნდა იქნეს კრედიტორთა მოთხოვნებში; ზ) ჩერდება პირგასამტეხლოს დარიცხვა და გადახდა. თუ გადახდისუუნარობის საქმის წარმოება გადახდისუუნარობის საფუძვლის არარსებობის გამო შეწყდება, მიიჩნევა, რომ საქმის წარმოება შეწყდება გადახდისუუნარობის საფუძვლების არარსებობის გამო, ჩაითვლება, რომ პირგასამტეხლოს დარიცხვა უწყვეტად მიმდინარეობდა; თ) არ დაიშვება ახალი საპროცესო უზრუნველყოფის ღონისძიებების გამოყენება; ი) ჩერდება გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების დაწყებამდე აღძრული, გადახდისუუნარობის მასის წინააღმდეგ მიმართული დავების განხილვა სასამართლოში, არბიტრაჟში, ადმინისტრაციულ ორგანოში, ხოლო ახალი დავების დაწყება არ დაიშვება, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა დავა ეხება გადახდისუუნარობის მასიდან ნივთის გამოყოფას ან ამ

კანონით პირდაპირ გათვალისწინებული შემთხვევისა. ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, უფლების განხორციელების ხანდაზმულობას ვადის დინება ჩერდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 132-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად. რეაბილიტაციის გეგმის დამტკიცებამდე მოვალეს ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლების მიღმა ვალდებულების აღება/ხელშეკრულების დადება შეუძლია მხოლოდ რეაბილიტაციის ზედამხედველის თანხმობით. უქმდება გადახდისუუნარობის შესახებ განცხადების დასაშვებად ცნობამდე გამოყენებული იძულებითი აღსრულების ღონისძიება და საპროცესო უზრუნველყოფის ღონისძიების სახით დაწესებული შეზღუდვები.

„რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, მორატორიუმის ძირითადი მიზანია გადახდისუუნარობის მასის, ანუ მოვალის ქონების, შენარჩუნება და დაცვა. აღნიშნული მექანიზმი მიმართულია იმგვარი გარემოებების თავიდან აცილებისკენ, რომლებმაც შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას მოვალის ქონების შენარჩუნებას ან გაართულოს კრედიტორთა მოთხოვნების კოლექტიური დაკმაყოფილება.

სპეციალური კანონის მე-3 მუხლის „ქ“ პუნქტის შესაბამისად, მორატორიუმი წარმოადგენს ამ კანონით გათვალისწინებულ ერთ ან რამდენიმე ღონისძიებას, რომლებიც მიზნად ისახავს საქმის წარმოების მიმდინარეობის პერიოდში გადახდისუუნარობის მასის დაცვას და იმ ფაქტორების განეიტრალებას, რომლებმაც შესაძლოა ხელი შეუშალოს კანონის მიზნის მიღწევას. შესაბამისად, მორატორიუმი წარმოადგენს გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების მნიშვნელოვან დამცავ მექანიზმს, რომლის მეშვეობითაც უზრუნველყოფილია მოვალის ქონების შენარჩუნება და კრედიტორთა ინტერესების დაცვა.

მორატორიუმის ღონისძიებები, მისი გამოყენებისა და გაუქმების საკითხები თავმოყრილია სპეციალური კანონის მე-5 თავში. კანონი ახდენს მორატორიუმის ღონისძიებების დიფერენცირებას კანონისმიერ და დისკრეციულ ღონისძიებებად. კანონისმიერი ღონისძიებების ამოქმედება ხდება ავტომატურად გადახდისუუნარობის შესახებ განცხადების დასაშვებად ცნობის თაობაზე სასამართლო განჩინების გამოტანისთანავე და მათი ჩამონათვალი თავმოყრილია „რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის 55-ე მუხლში.

გარდა მორატორიუმის იმ ღონისძიებებისა, რაც გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების გახსნისთანავე ავტომატურად იწყებს მუშაობას, კანონი არეგულირებს, ასევე, მორატორიუმის დამატებითი ღონისძიებების დისკრეციულად ამოქმედების წესსაც, რის თაობაზეც, დაინტერესებული პირის დასაბუთებული განცხადების საფუძველზე, გადაწყვეტილებას ღებულობს სასამართლო.

„რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის 58-ე მუხლის პირველი პუნქტით, სასამართლო უფლებამოსილია კრედიტორის, მოვალის, მმართველის ან სხვა დაინტერესებული პირის დასაბუთებული განცხადების საფუძველზე მიიღოს გადაწყვეტილება მორატორიუმის ცალკეული ღონისძიების გაუქმების შესახებ. სასამართლო უფლებამოსილია გააუქმოს ამ კანონის 55-ე

მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მორატორიუმის ღონისძიება, თუ იძულებითი აღსრულების ღონისძიება ხორციელდება მალფუჭებადი ნივთის მიმართ ან ისეთი ნივთის მიმართ, რომლის რეალიზაციაც, მიუხედავად მისი მახასიათებლების შენარჩუნებისა, მორატორიუმის ვადის გასვლის შემდეგ შეუძლებელი იქნება. ამასთანავე, აღსრულების შედეგად ამოღებული თანხა გადახდისუუნარობის მასაში მიიმართება და ინდივიდუალური კრედიტორის დასაკმაყოფილებლად არ გამოიყენება. სასამართლო უფლებამოსილია გააუქმოს ამ კანონის 55-ე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მორატორიუმის ღონისძიება, თუ საქმეს უცხო ქვეყნის სასამართლო განიხილავს ან საქმე არბიტრაჟის პროცედურული ნორმების შესაბამისად განიხილება და მორატორიუმის ღონისძიების შენარჩუნებით ზიანი ადგება განმცხადებლის კანონიერ ინტერესებს, მათ შორის, მორატორიუმის ღონისძიება განმცხადებლის საპროცესო უფლებებზე უარყოფით გავლენას ახდენს, ან უფლების განხორციელების ხანდაზმულობის ვადის გაშვების გამო არსებობს ამ უფლების განუხორციელებლობის საფრთხე. სასამართლო გააუქმებს ამ კანონის 55-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ მორატორიუმის ღონისძიებას კრედიტორის, მოვალის ან მმართველის/ზედამხედველის განცხადების საფუძველზე, თუ რეაბილიტაციის ხელშეწყობისთვის აუცილებელია დამატებითი ფინანსური სახსრების მოზიდვა, ხოლო მორატორიუმის ღონისძიების მოქმედება ამ მიზნის მიღწევას ხელს უშლის ან არსებითად ართულებს. ამ შემთხვევაში განმცხადებელმა უნდა დაასაბუთოს, რომ ახალი ვალდებულებების აღება კრედიტორთა მდგომარეობას არ აუარესებს.

ამავე მუხლის მე-5 პუნქტით, მორატორიუმის ცალკეული ღონისძიებების გაუქმების შესახებ განცხადების განხილვისას სასამართლო, გარდა ამ მუხლით გათვალისწინებული გარემოებებისა, აგრეთვე აფასებს, ადგება თუ არა განმცხადებელს ზიანი მორატორიუმის იმ ღონისძიების გამოყენებით, რომლის გაუქმებასაც ის ითხოვს, ხოლო ზიანის მიყენების დადასტურების შემთხვევაში -აღმატება თუ არა ზიანის აცილების ინტერესი კრედიტორების თანაბარზომიერი დაკმაყოფილების კანონისმიერ მიზანს.

საქმის მასალებით დადგენილია, რომ მხარეთა შორის მიმდინარეობს საარბიტრაჟო წარმოება. სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ რეაბილიტაციის ზედამხედველი და მართვაში დატოვებული მოვალის წარმომადგენელი ეთანხმებიან შუამდგომლობის პირველ მოთხოვნას.

ამასთან, განცხადებაში მითითებული გარემოებებისა და შესაძლო ზიანის თავიდან აცილების აუცილებლობის გათვალისწინებით, სასამართლო მიზანშეწონილად მიიჩნევს შუამდგომლობის პირველი პუნქტის დაკმაყოფილებას. აღნიშნული ღონისძიების გამოყენება ემსახურება არსებული მდგომარეობის გაუმჯობესებას და შესაძლო შედეგების პრევენციას, რომლებმაც შესაძლოა უარყოფითად იმოქმედოს მოცემულ შემთხვევაში კრედიტორის ინტერესებზე.

რაც შეეხება მეორე და მესამე მოთხოვნებს, რომლებიც თავისი შინაარსით წარმოადგენს მორატორიუმის დამატებითი ღონისძიების გამოყენებას. სასამართლო ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ „მორატორიუმის დამატებითი ღონისძიების გამოყენების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებისას სასამართლომ უნდა იხელმძღვანელოს „რეაბილიტაციისა დაკრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ კანონის მიზნითა და

პრინციპებით. კანონის მიზანი კი, როგორც აღინიშნა, კრედიტორთა მოთხოვნების კოლექტიური დაკმაყოფილებაა. ამასთან უნდა აღინიშნოს, რომ „რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის მიზანს არ წარმოადგენს ისეთი ღონისძიებების გამოყენება რაც მნიშვნელოვან ზიანს მიაყენებს კრედიტორს. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან და საქმის წარმოების შემდგომი მიზნებიდან გამომდინარე, სასამართლოს მიზანშეწონილად არ მიაჩნია მორატორიუმის დამატებითი ღონისძიების გამოყენება რითაც, დაცული იქნება მხარეთა ინტერესებს შორის ბალანსი.

გადახდისუუნარობის სამართალი ის სფეროა, სადაც მთავარი მიზნიდან გამომდინარე, გადახდისუუნარობის რეჟიმის ამოქმედებისას მოვალის ქონება დაცვის რეჟიმში გადაყავს, რათა კრედიტორების დაკმაყოფილება კოლექტიურად მოხდეს. ცალკეული კრედიტორისთვის უპირატესობის მინიჭების გარეშე, ამავედროულად აღნიშნული გულისხმობს ცალკეულ კრედიტორებზე ისეთი შეზღუდვების დაწესების აკრძალვას, რომელიც სხვა მსგავს მდგომარეობაში მყოფ კრედიტორებთან შედარებით, სათანადო სამართლებრივი საფუძვლის გარეშე მის მდგომარეობას გააუმჯობესებს.

„როდესაც კანონმდებელი განსაზღვრულ ქცევას სავალდებულოდ ადგენს, ამით მას სურს განსაზღვრული მიზნების მიღწევა. ასეთ შემთხვევაში მას მინიჭებული აქვს რეგულირების უფლებამოსილებები: ერთი მხრივ, დასახული მიზნის მიღწევასთან, ხოლო მეორე მხრივ ამ მიზნის მისაღწევად გამოსაყენებელი სამართლებრივი საშუალებების მიზანშეწონილობასთან დაკავშირებით. კანონის ინტერპრეტაცია უნდა ემსახუროდეს ამ კანონის მიზანს“ (იხ. რ. ციპელიუსი, „იურიდიული მეთოდების მოძღვრება“, გამომცემლობა „C. H. Beck“, München 2006, გვ.61).

„რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-9 მუხლის 6 პუნქტის თანახმად კერძო საჩივრის შეტანა არ აჩერებს გასაჩივრებული განჩინებით გათვალისწინებული საპროცესო მოქმედების შესრულებას. ვინაიდან კერძო საჩივრის შეტანა არ აჩერებს გასაჩივრებული განჩინებით გათვალისწინებული საპროცესო მოქმედების შესრულებას, აღნიშნული განჩინება უნდა მიექცეს დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად.

სასამართლომ იხელმძღვანელა „რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი, მე-9, მე-19, 57-ე, 58-ე, ასევე, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 284-285 მუხლებით და

და ა დ გ ი ნ ა

1. საქართველოს ინფრასტრუქტურის სამინისტროს გამგებლობაში არსებული სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების - საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის შუამდგომლობა მორატორიუმის ცალკეული ღონისძიების გაუქმების შესახებ დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

2. გაუქმდეს „რეაბილიტაციისა და კრედიტორთა კოლექტიური დაკმაყოფილების შესახებ“

საქართველოს კანონის 55-ე მუხლის „ი“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მორატორიუმის ღონისძიება იმ ნაწილში, რომელიც ვრცელდება საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მონაწილეობით, მათ შორის შპს „საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისა და მოდერნიზაციის ზედამხედველობის დირექციის“ მიმართ მიმდინარე საერთაშორისო საარბიტრაჟო წარმოებაზე და დეპარტამენტს მიეცეს აღნიშნული საარბიტრაჟო წარმოების შეუფერხებლად გაგრძელებისა და დავის არსებითად გადაწყვეტის შესაძლებლობა;

3. განჩინება გამოქვეყნდეს გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების ელექტრონულ სისტემაში (ვებ-გვერდზე www.ecourt.ge);

4. განჩინებაზე კერძო საჩივრის შეტანა შეუძლიათ გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების პროცესის მხარეებს, აგრეთვე იმ პირებს, რომელთაც უშუალოდ ეხებათ ეს განჩინება, გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების ელექტრონულ სისტემაში (ვებ-გვერდზე www.ecourt.ge); მისი გამოქვეყნებიდან - 05 (ხუთი) დღის ვადაში, თბილისის საქალაქო სასამართლოში (ქ. თბილისი, დ. აღმაშენებლის N64). ამ ვადის გაგრძელება დაუშვებელია.

მოსამართლე

ქეთევან კურცხალია